

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректорка з навчальної та науково
педагогічної роботи

 Дар'я МАЛЬЧИКОВА
15 вересня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

Лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини
(з надання допомоги дітям та підліткам)

Факультет	медичний
Кафедра	медицини
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	222 Медицина
Освітня програма	Медицина
Курс	5
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Форма навчання	денна

Програма розроблена:

Бондар Ганною Іванівною, доценткою кафедри медицини, кандидаткою медичних наук

Програму розроблено на основі: Освітньо-професійної програми Медицина підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 222 Медицина (затверджена вченою радою Херсонського державного університету, протокол №13 від 31.05.2021)

В.о. декана факультету _____ Головченко І. В.

Затверджено на засіданні кафедри медицини _____

Протокол № 2 від « 05 » вересня 2022 р.

В.о. завідувачки кафедри _____ Тарасова О.О.

Схвалено науково-методичною радою факультету

№ 1а від « 12 » вересня 2022 р.

Голова ради _____ Васильєва Н.О.

Керівниця навчального відділу _____ Яценко В.Ф.

Структура виробничої програми практики:

1. Вступ
2. Мета і завдання практики
3. Зміст практики
  - 3.1. Види робіт під час практики
  - 3.2. Список рекомендованої літератури
  - 3.3. Методичні рекомендації
  - 3.4. Питання до заліку
4. Форми й методи контролю
5. Вимоги до звіту
6. Критерії оцінювання

ВСТУП

Практична підготовка фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» спеціальності 222 «Медицина» здійснюється у формі виробничої практики. Виробнича практика «Лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з надання допомоги дітям та підліткам)» проводиться у 10-му семестрі. Тривалість практики 1 тиждень – з 20. 02.2023 по 24.02.2023

Проведення виробничої практики студентів медичного факультету Херсонського державного університета регламентовано Законом України “Про вищу освіту”, Законом України “Про освіту”, “Положенням про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України”, затвердженого наказом МОН України №93 від 08.04.1993 р., “Положенням про особливості ступеневої освіти медичного спрямування”, затвердженого наказом МОЗ України № 35 від 24.02.2000 р.

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ

Мета і завдання виробничої практики

- засвоїти принципи організації надання медичної допомоги дітям в амбулаторних умовах;
- удосконалити навички клінічної, лабораторно-інструментальної діагностики і тактики лікування основних дитячих хвороб в амбулаторних умовах;
- засвоїти принципи організації вакцинопрофілактики інфекційних хвороб в Україні;
- засвоїти принципи системи диспансерного нагляду за здоровими і хворими дітьми;
- застосовувати принципи етики та деонтології в педіатрії.

Загальні компетентності(ЗК):

- ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 2. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 4. Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК 6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК 7. Здатність працювати в команді.
- ЗК 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.
- ЗК 9. Здатність спілкуватись іноземною мовою.
- ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.

ЗК 11. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 12. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.

ЗК 13. Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.

ЗК 14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні дані

ФК 3. Здатність до встановлення попереднього та клінічного діагнозу захворювання

ФК 4. Здатність до визначення необхідного режиму праці та відпочинку при лікуванні та профілактиці захворювань

ФК 5. Здатність до визначення характеру харчування при лікуванні та профілактиці захворювань

ФК 6. Здатність до визначення принципів та характеру лікування та профілактики захворювань

ФК 7. Здатність до діагностування невідкладних станів

ФК 8. Здатність до визначення тактики та надання екстреної медичної допомоги

ФК 10. Здатність до виконання медичних маніпуляцій

ФК 11. Здатність розв'язувати медичні проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності

ФК 13. Здатність до проведення санітарно-гігієнічних та профілактичних заходів

ФК 14. Здатність до планування і проведення профілактичних та протиепідемічних заходів щодо інфекційних хвороб

ФК 16. Здатність до ведення медичної документації, в тому числі електронних форм

ФК 21. Зрозуміло і неоднозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються

ФК 24. Дотримання етичних принципів при роботі з пацієнтами

ФК 25. Дотримання професійної та академічної доброчесності, нести відповідальність за достовірність отриманих наукових результатів

3. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

3.1. Види робіт під час практики

Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з надання медичної допомоги дітям та підліткам)

Цілі:

- проводити збір анамнезу, об'єктивне обстеження хворої дитини, аналізувати отримані результати;
- поставити попередній діагноз;
- скласти план обстеження конкретної хворої дитини;
- аналізувати результати отриманих додаткових обстежень (лабораторних, інструментальних);
- виділяти основні симптоми та згрупувати їх у синдроми при найпоширеніших захворюваннях дитячого віку;

Головне завдання виробничої практики – закріплення знань та умінь в умовах майбутньої професійної діяльності, які отримані в процесі вивчення основних теоретичних та клінічних дисциплін.

За час виробничої практики в сімейному відділенні поліклініки чи амбулаторії сімейної медицини студенти повинні вивчити методи роботи сімейного лікаря та вузьких спеціалістів педіатричного профілю і набути практичного досвіду у таких напрямках майбутньої професійної діяльності:

- ведення амбулаторно-поліклінічного прийому хворих та здорових дітей і підлітків;
- лікування хворих дітей і підлітків вдома та в денному стаціонарі поліклініки, надання їм невідкладної допомоги;
- рання діагностика захворювань з використанням доступних у поліклініці методів обстеження;
- виділення груп ризику дитячого та підліткового населення задля регулярних скринінгових оглядів;

- реабілітації хворих дітей і підлітків з широким використанням доступних реабілітаційних заходів;
- відбір хворих дітей та підлітків для санаторно-курортного лікування; – вирішення питання експертизи тимчасової непрацездатності;
- ведення медичної документації сімейним лікарем та лікарем вузької спеціальності; – планування роботи, обліку та аналізу захворюваності та ефективності роботи сімейного лікаря;
- пропаганда санітарно-гігієнічних знань та принципів здорового способу життя серед дитячого та підліткового населення.
- ставити клінічний діагноз та проводити диференціальну діагностику; - визначати тактику лікування, реабілітації та профілактики найпоширеніших захворювань дитячого віку;
- надавати невідкладну допомогу при ургентних станах в клініці дитячих хвороб;
- набути навички проведення медичних маніпуляцій в педіатрії;
- оволодіти навичками ведення медичної документації дитячого стаціонару;
- засвоїти морально-деонтологічні принципи в педіатрії.

3.2.СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

- 1.Алгоритми невідкладної допомоги в практиці сімейного лікаря / За ред.М.Ю. Коломойця, С.В.. Білецького: Навчальний посібник. – Чернівці, БДМУ,2010.- 739с.
2. Еталони практичних навиків для лікарів загальної практики-сімейних лікарів / За ред. Вороненка Ю.В., Київ,2014. – 286с.
- 3.Симптоми та синдроми в практиці сімейного лікаря / Гиріна О.М., Пасієшвілі Л.М., Попік Г.С. та ін.: навчальний посібник.,Харків, 2009 – 298с.
- 4.Актуальні питання акушерства у практиці сімейного лікаря за ред.: Вороненко Ю.В., Шекера О.Г., Вдовиченко Ю.П. – Київ : Заславський О.Ю., 2016,- 348с. – (Сімейна медицина).

5. Актуальні питання педіатрії у практиці сімейного лікаря Вороненко Ю.В.,Шекера О.Г., Бережний В.В. та ін. . – Київ : Заславський О. Ю., 2015- 342 с.– (Сімейна медицина).
7. Белоусов Ю.В. Гастроентерологія дитячого віку. -Київ, 2007.-438с. Педіатрія: підручник для студ. вищих навч. закладів IV рівня акредит/ за ред. проф. О.В. Тяжкої.- Вид. 5-те виправ. та допов.- Вінниця: Нова Книга, 2018. 1152 с: іл.
- 8.Зубаренко О.В., Волосовець О.П., Стоєва Т.В., Кривопустов С.П., Лосєва Т.О. Педіатрія (кардіологія та нефрологія дитячого віку) Посібник для студентів вищих медичних закладів IV рівня акредитації. – Одеса: : Прес-кур'єр, 2014. - 511 с.

3.3. МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Тривалість щоденної практики складає 6 годин. Оскільки під час практики студенти вперше знайомляться з клінікою та безпосередньо спілкуються з хворими, робочий день студента (практичне заняття) складається з чотирьох структурних частин:

- 1) засвоєння теоретичного матеріалу теми;
- 2) демонстрація викладачем методики виконання передбачених темою медичних маніпуляцій,
- 3) робота студентів по відпрацюванню практичних навичок під контролем викладача,
- 4) вирішення ситуаційних завдань та питань тест-контролю засвоєння матеріалу.

При проведенні практичних занять основне місце посідає опанування практичними навичками з догляду за хворими.

3.4. ПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Структура та організація роботи дитячої поліклініки.
2. Структура педіатричної дільниці.
3. Оцінка фізичного та психомоторного розвитку дитини.
4. Оцінка стану здоров'я дитини.
5. Складання раціону харчування здорової дитини.
6. Участь у проведенні профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму.
7. Методика загартовування дітей раннього віку та дітей, які часто хворіють.
8. Система патронажу за дітьми. Проведення санітарно-просвітницької роботи.
9. Діагностика і лікування основних дитячих захворювань в амбулаторних

умовах

10. Показання до планової та ургентної госпіталізації дітей в амбулаторній практиці.
11. Оформлення основних документів у роботі дільничого лікаря.
12. Надання невідкладної допомоги дітям на дошпитальному етапі.
13. Психологічний та мовний контакт зі здоровими та хворими дітьми, будівництва вірних взаємовідносин з батьками хворої дитини.
14. Проведення вакцинації дітей в умовах поліклініки. Показання і протипоказання до вакцинації.
15. Надання невідкладної допомоги дітям з поствакцинальними ускладненнями.
16. Трамбування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних дитячих захворюваннях в амбулаторних умовах.
17. Допомога при невідкладних станах у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, колапс, набряк легень, бронхоспазм, астматичний статус, гостра серцева недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра ниркова недостатність, гостра печінкова недостатність, гостра наднирковозалозна недостатність, ускладнення вакцинації і лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок; кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, кровотечі та інше)

4. ФОРМИ Й МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Форми контролю і система оцінювання здійснюються відповідно до вимог програми практики та Інструкції про систему оцінювання навчальної діяльності студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу, затвердженої МОЗ України.

Відображає систему оцінювання практики за традиційною (чотирибальною) та 100-бальною шкалою. Оцінка за модуль визначається як сума оцінок поточного контролю за змістові модулі (максимум 70 балів, мінімум – 40 бали) за виконання студентом практичних навичок, які перевіряються безпосереднім керівником практики від бази практики та оцінки підсумкового модульного контролю (максимум – 30 балів, мінімум – 20 балів), яка виставляється при проведенні диференційованого заліку при оцінюванні практичних навичок відповідно до переліку, визначеного програмою практики.

Поточний контроль студентів в терапевтичному відділенні (змістові модулі) здійснюється керівниками – викладачами практики від профільних кафедр навчального закладу та керівниками виробничої практики від бази.

Поточний контроль здійснюється відповідно до конкретних цілей на кожному змістовому модулі. Одним із видів діяльності студента та його контролю з боку керівника практики є ведення Щоденника виробничої практики, який заповнюється студентом після кожного дня проходження практики та підписується керівником виробничої практики від бази та від навчального закладу. Після закінчення кожного змістового модуля студент заповнює Підсумковий звіт про виконану роботу. Наявність заповненого та завіреного підписом керівників практики Щоденника та Підсумкового звіту є обов'язковим для допуску студента до підсумкового модульного контролю.

Керівники виробничої практики аналізують роботу студентів у відділеннях, враховуючи їх дисципліну (студент не повинен мати пропусків днів практики), якість ведення Щоденника (обґрунтування і формулювання діагнозу, визначення плану обстеження і лікування), якість оволодіння навичками клінічної, лабораторної та інструментальної діагностики, участь у наданні невідкладної медичної допомоги, застосування принципів етики та деонтології у практиці лікаря. Заповнення Підсумкового звіту по кожному змістовому модулю дає можливість вірно оцінити поточну навчальну діяльність студента.

5. ВИМОГИ ДО ЗВІТУ

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Форма звітності студента за практику – це подання письмового звіту, підписаного і оціненого безпосередньо керівником бази практики.

Письмовий звіт разом з іншими документами, встановленими навчальним закладом (щоденник, характеристика та ін.), подається на рецензування керівнику практики від навчального закладу.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформляється звіт за вимогами, що визначені у програмі практики.

Підведення підсумків практики здійснюється при наявності всіх звітних документів, передбачених програмою з практики, і характеристики виробничої діяльності студента під час практики, підписаної безпосереднім і загальним керівником від бази практики. Печатки бази практики ставляться на титульній сторінці щоденника про початок і завершення терміну практики, а також на звітах студентів про виконану роботу і на виробничій характеристиці.

Звіт захищає студент при комісії, призначеній завідувачем відділу практики та завідувачем кафедри. До складу комісії входять: керівник практики від навчального закладу (завідувач відділом практики), декан факультету, завідувач профільної кафедри (голова комісії), викладачі

спеціальних дисциплін та (за можливості) керівник від бази практики. Склад комісії по захисту практики вказується у наказі по навчальному закладу про розподіл на практику і не змінюється незалежно від кількості перескладань диференційованого заліку з практики.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

**Орієнтовна структура залікового кредиту – модулю 4 лікарської виробничої практики
“Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з наданням медичної допомоги дітям та підліткам)”**

Тема	Практичні заняття	Самостійна робота студентів
Структура та організація роботи дитячої поліклініки. Структура педіатричної дільниці. Оцінка фізичного та психомоторного розвитку дитини. Оцінка стану здоров'я дитини. Складання раціону харчування здорової дитини. Участь у проведенні профілактичних заходів та диспансеризації дітей із захворюваннями різних систем організму. Методика загартовування дітей раннього віку та дітей, які часто хворіють. Участь у системі патронажу за дітьми. Проведення санітарно-просвітницької роботи	6	3
Участь у веденні поліклінічного прийому. Діагностика і лікування основних дитячих захворювань в амбулаторних умовах	6	3
Показання до планової та ургентної госпіталізації дітей в амбулаторній практиці. Участь в оформленні основних документів у роботі дільничного лікаря	6	3
Участь у наданні невідкладної допомоги дітям на дошпитальному етапі. Психологічний та мовний контакт зі здоровими та хворими дітьми, будування вірних взаємовідносин з батьками хворої дитини	6	3
Участь у проведенні вакцинації дітей в умовах поліклініки. Показання і протипоказання до вакцинації. Участь у наданні невідкладної допомоги дітям з поствакцинальними ускладненнями	4	3
Підсумковий модульний контроль	2	
Усього годин – 45	30	15
Кредитів ECTS – 1,5		

ПЕРЕЛІК УМІНЬ І НАВИЧОК, ЯКІ МАЄ НАБУТИ СТУДЕНТ ВПРОДОВЖ ПРАКТИКИ, ТА ЇХ ОЦІНЮВАННЯ У БАЛАХ з модулю 4 “Виробнича лікарська практика в амбулаторії сімейної медицини (з наданням медичної допомоги дітям та підліткам)”

№ п/п	Вміння та практичні навички	Кількість балів
1	Проведення обстеження здорових і хворих дітей. Оцінка даних клінічного (загальний аналіз крові, сечі, калу), і біохімічного дослідження хворих (вміст білка крові та його фракції, гострофазові показники, сечовина і креатинін крові, електроліти, глюкоза, білірубін крові та його фракції, коагулограма, ліпідний профіль крові), мікробіологічного дослідження біо-логічних рідин та виділень, полімеразної ланцюгової реакції, імуноферментного аналізу, загальний аналіз стернального пунктату та спинномозкової рідини	10-15
2	Оцінка даних інструментальних методів дослідження: рентгендослідження органів грудної клітки, черевної порожнини, суглобів, КТ ЦНС, рентгенконтрастної ангиографії, ЕКГ, ехокардіографії, УЗД органів черевної порожнини	10-15
3	Знання термінів проведення профілактичних щеплень. Показання і протипоказання до вакцинації	10-15
4	Обґрунтування і формулювання клінічного діагнозу	10-18
5	Трактування загальних принципів лікування, первинна і вторинна профілактика при основних дитячих захворюваннях в амбулаторних умовах	10-18
6	Допомога при невідкладних станах у дітей (судомний і гіпертермічний синдроми, колапс, набряк легень, бронхоспазм, астматичний статус, гостра серцева недостатність, інфекційно-токсичний шок, гостра ниркова недостатність, гостра печінкова недостатність, гостра наднирковозалозна недостатність, ускладнення вакцинації і лікарської терапії: кропивниця, набряк Квінке, анафілактичний шок; кетоацидотична кома, гіпоглікемічна кома, кровотечі та інше)	10-19